

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (a' mult országgyűlés óta elítélteknek 's pörbe idézteknek közbocsánát hirdelve: k. kir. leiratok és válaszok az országgyűlést május 12ikén személyesen rekesztendi be ő fels.: Baja város egészen elhunyad; tüzvész hírek a' haza több részei-
ből; pesti művészeti egyesület; szombathelyi és gyöngyösi tisztújítás; eperjesi hírek; szerb viszonyok és ármányoskodások; 's a' t.) Spanyol-
ország (Aliaga az alkotmányosak hatalmában; Cabrera felszólása; Zabala fogva: 's a' t.) Anglia (Dease és Simpson az éjszaknyugoti átme-
netet fölfedezik; a' királyt viselősnek hírlik; O'Connell Irlandban; 's a' t.) Franciaország (Anglia francia közbenjárást fogad el a' ná-
polyi ügyben; kamraülések; „Cormenin-alapítvány; 's a' t.) Olaszország, Oroszország, Törökország, Gabnaár. —

Magyarország és Erdély.

F. h. 1jén tartott elegy ülésben Ő cs.kir. Főhűség az ország Nádra köv. k. kijelentést tőn: „Obligationis meae esse duco ad notitiam Exc. Procerum ac II. Statum et OO novum benignitatis et clementiae Aug. Nostri Principis perferre documentum. Clementissimus nost. r Dominus edita sub 29. Aprilis a. c. Resolutione benigne disponere dignabatur: ut cuncta Individua, inde ab in iis postremorum Comitiorum, ex art. 7: 1715. et §-o 2do art. 9i 1723. jure conventa, actuaque dictatae sibi poenae obnoxia plenariae libertati restituantur. Processus contra quospiam fundamento praecitatorum legum, aut art. 54i 1486., et 70i 1492. adhuc decurientes, cessent; denique ut dehinc, ad vindicanda facta hujusmodi, quae ad praedesignatum temporis spatium recidunt, judicariae procedurae amplius locus non sit. Magyarul: „Kötelességemnek tartom, a' mélt. Fő-RRnek 's t. KK és RRnek tudtukul adni fels. Fejedelmünk kegyessége 's kegyelmének egy új bizonyítványát Legkegy. urunk f. e. april. 29én kiadott végzetében k. rendelni méltóztatott: hogy mind azon személyek, kik a' legutóbbi országgyűlés kezdete óta, az 1715: 7 t. cz. és 1723: 9 t. cz. 2ik §ánál fogva perbe vonattak, 's jelenleg a' rájuk szabott büntetés alatt vannak, teljes szabadságba helyeztesenek; 's az imént idézett törvények, vagy az 1486: 54 és 1492: 70 t. cz. alapján, bárki ellen még folyamatban levő perek megszünjenek; végre hogy ezután az illytettek megtorlására, melyek az előbb érintett időre esnek, törvénykezési eljárásnak helye többé ne legyen. Ezután köv. k. kir. 3. leirat és 1. válasz olvastatott föl: I. Az országgyűlés határainak meghosszabbítása tárgyában (Költ april. 29.): FERDINANDUS etc. Serenissime etc. Quem medio ben. Resolutionis Nostrae de 14a Martii a. c. eo cum proposito praestitimus concludendorum horum Comitiorum terminum, ut ad hunc Ip-si in Aug. Persona Nostra adessentus, Articulos diaetales Sanctione Nostra Regia firmaturi, ad desiderium hoc. penes caeteras Regiminis Nostri curas, tanto certius assequendum in diem duodecimam Maji Anni currentis differentes, praexpositumque in finem, jam pridie, undecima nempe mensis ejusdem in Lib. Reg. Civitate Nostra Posoniensi adfuturi, hoc ipsum Dilectioni Fidelitatis usque Vestris, pro notitia, suique directione significamus. Quibus in reliquo etc. II. A' KK és RR által Ő Fels. születése napjára tett üdvözlő felírásra. (Költ apr. 18.) FERDINANDUS etc. Serenissime etc. Vota per Dilectionem et Fidelitates Vestras ad natalem Nostrum nuncupata, grato accepimus animo, nihilque pro Nobis, nisi quod Populis simul Augusto Sceptro Nostro parentibus ad salutem prosperitatemque sit. exoptantes, Dilectionem Fidelitatesque Vestras securas esse jubemus, omne, quod Dei Opt. Max. beneficio vitae Nostrae accessurum est temporis momentum, ad eam quam maxime curam per Nos referendum esse, ut eum Nos Populis Nostri Patrem probemus, cujus memoriam a fatis quoque grata recordatione prosequantur. Quibus in reliquo etc. III. A' KK és RR által az 1838ki rendkívüli Dunaáradaskor Pest városának nyújtott segédelmek tárgyában tett köszönő felírásra. (Költ april. 18.) FERDINANDUS etc. Serenissime etc. Cum quaeque secundae non minus quam adversae rerum vices nobis cum Populis Augusto Sceptro Nostro parentibus penitus communes sint, idemque, quod inter Nos eosque intercedit amoris fideique vinculum, Nostram quoque et eorum sortem artissime jungat, opem, quam ad detergendam per exundantes tertio abhinc anno Danubii aquas Urbi Pestanae, aliisque, ripis ejus imminentibus, Civitatibus, vicisque illatam vastitatem, tulimus, Nobis quodammodo Ipsis, tenerrimo quippe Nostro ad adiuvandos Partium illarum Incolas, laetamque industriae Urbis ejusdem efflorescentiam quocumque restaurandam studio praestitimus. Gratias igitur, quas Dilectio Fidelitatesque Vestrae Nobis medio Literarum suarum de 15a currentis habent, in Eandem Dilectionem Fidelitatesque Vestras, et quosque, qui in funesta strage illa de causa humanitatis praeclare meriti sunt, referimus. Nobis Ipsis conscientia paterni Nostri animi, dulcisque recordatio aemulae contentionis, qua imprimis Dilectio Vestra et ad perpetuandas Patris virtutes adolescens Ejusdem Filius, et caeteri de Augusta Domo Nostra a Majoribus in se derivatas promtae beneficentiae laudes, hac quoque vice testatissimas reddiderunt, datum denique simul per caeterarum quoque haereditarium Ditionum Nostrarum populos fraternalis studii sui exemplum, pro locupletissimo praemio est. Quod dum hisce benigne profitemur, in reliquo etc. — IV. A' jobbagyok örökösödése tárgyában. (Költ april. 21.) Sac. etc. Altesfatam Suam Maj. Sac. medio demissae Repraesentationis Dominorum SS. et OO. de 11a currentis substratum sibi Legis de successione Colonorum ferendae Projectum benigne expendisse, propositaque §-o ejus 2do provisione per ea, quae Articuli IV. 1836. §. 6. et sequentibus sancita habentur, jam exhausta; generico vero, quod §us 3. exhibet, principio, in defectu ulterioris ad §um 9um Articuli IVti 1836. et §. 4. Articuli Vti 1836. applicationis, citraque praeviam implexae principio huic quaestionis professae opera pertractationem, ac denique ipsas etiam Testamentorum colonialium solennitates fixae prius legi alligandas nondum in regulam elevari queunte, his proinde et §-o IVto, veluti, qui proxime praecedenti immediato relate ad ipsum quoque meritum nexu jungitur, demtis, caeteras in eodem comprehensas provisiones altissimo annuati Suo benigne probasse, Dominis SS. et OO. de benigno Ejus Jussu eo addito significatur: Articulum in sensu praemissorum benigne ratihabitu, et utraque deducendum lingua ad solitam Concertationem relegari. In reliquo etc. — A' f. e. april. 30kai elegy-ülésben olvastatott az urbér tárgyában aprilis 29kén költ köv. k. kir. válasz: Sacrae etc. Relate ad Projecta condendarum ulteriorum in re urbariali legum, medio Repraesentationis Dominorum SS. et OO. de 11a currentis Altesfatam Suae Maj. Sac. demisse substrata, ac in specie, quantum ad Articulum 4: 1836. ad modum §i 1mi Projectorum illorum clarificandum: iis, quae isthic de Israelitis proponuntur, proximus elargiendae circa futuram eorum conditionem Altissimae Resolutioni reservatis; circa §. 12 et 13um ejusdem Articuli 4ti, signanter vero dispositionem tituli 40i Partis 1ae Operis Trip. extendendam, fa-

cta §o 2do projectorum illorum propositione uberius expensa, summe fatam Suam Maj. Sac. ea benigne ductam consideratione, quod provisiones Legum, quae in nexu anteriorum sanctionum rogantur, et in principiis, et inter se rite cohaerere oporteat, quum Projecta extensio citati tituli 40: Iae imprimis illi in legibus urbarialibus anni 1836. praecasumto principio, ut ne sors colonorum per eas deterior reddatur, imo vero debita conditioni eorum securitas accedat; alteri item, ad quem moderna legum projecta collimant, augendi tenentur colonialium pretii, industriaeque promovendae scopo adversaretur, atque ita in genere comparata esset, ut, cum dispositio praecitati tituli jam velper ipsam fundis colonorum intravillanis adhaerentem abaeimationis in casu ibi denotato conditionem pluribus titulis gravis sit, onus ejusdem, praecitatis principiis salvis, amplius augmentum non recipiat, dispositioni praeprovocati tituli 40: 1-ae porro quoque insistendo, ejusdem ad extravillana beneficia, appertinentiasque extensioni neutiquam assentiri; ferendae tamen super eo legi, ut abaeimationis in sensu tituli illius suscipiendae locus sit, dum universum intravillanum dividendum immobile nobilitare possessorium unum jugerum aut minus efficit; — propositioni item ad c). prout et illi, quae hanc sequitur, et in nexu praemissorum nunc eo reddit, quod partes abaeimari facientes, ultra justa aestimatione defigendum aedificiorum et in intravillano fundo factarum meliorationum, etiam pretium beneficii usufructuationis fundi ejusdem persolvant, et circa id, num acquisitionale vel aestimationale pretium abaeimandi fundi dependendum sit, optione semper colono competente, hic ante plenariam sui excontentationem ex fundo egredi, et aedificia sua cedere non teneatur; denique projectatae quoque sub c) in casibus abaeimationum hujusmodi procedurae, cum eo benigne subscribere, ut ad antevertendum id, ne dispositio iis proposita verbis: „quod Deputatio mox occasione primae functionis suae abaeimationem peragendam habeat“ in sensum ab alia illa cautela, debite nempe exaudiendi coloni diversum, trahatur, eadem ita enunciatur, ut Deputatio partibus debite auditis, praescissaque omni protelatione, abaeimationem suscipiat, de Consilio vero Regio Locumtenentia allata illum in sensum commutentur, — quod idem objecta hujusmodi praefertenter pertractanda habeat. Quae eodem §pho 2do sub b). §-o vero 3tio circa modificationem dispositionis art. 5ti: 1836; — §-o deinde 4to de admittenda inquilinis quoque cremati exustione; §pho porro 5to circa clarificandam articuli 6: 1836. §phi 3tii sectionem 6am; — §-o demum 6to quoad ingressum sectionis 1mae §-i 7mi ejusdem art. illustrandum proponuntur. Suae quoque Majestati Sac. cum eo benigne probari, quod ex altissima Ejus mente, ubi ante conditum articulum 6um 1836. coloni in usu salem citra depensionem taxae cujuspiam distrahendi praefuerunt, et hi, et vero illi, qui in fornicibus, ante perlatam eam legem apertis, salem quoque distraxerunt, in praehabito usu hoc porro etiam relinquendi, finalia proinde §-i 6-ti his accommodanda sint; §-is denique 7-o, 8-o, et 10-o plene ratihabitis. Quantum ad §-um 11-um: benigne desideraturam fuisse Suam Maj. Sac., ut pro gravi materiae, de qua §us hic agit, momento, eadem in cohaerentia benignae Resolutionis sub praeteritis Comitibus impertitae, quoad omnes, quas ferit, diversas prorsus correlationes pertractata fuisset, interea tamen etiam, usquedum ulteriori in eam decerni lege potuerit, benigne velle summe fatam Suam Maj. Sac., ut tenor §-i hujus eum in modum redigatur, quo exinde appareat, cum benigno Ejus annuati admitti, ut seu singillatim coloni, seu totae Communitates, in certa aversionali liberaque inter Dominum terrestrem et colonos conventionem determinanda summa, praestationes, labores, et datias (Jurisdictione tamen dominali salva) plenarie et in perpetua tempora ita redimere valeant, ut stipulationes ex libera hac conventionem profluentes, tamquam perennes urbariales Contractus, praeter eos, qui praecitati articuli §-o 3-io denotantur, nullo alio in casu invalidari possint, et summa titulo redemptionis deposita, coram jure ejusdem indolis sit, cujus erat urbarialis fundus redemptus. Benigne porro consentire, ut praemissorum in nexu, usque ferendam ulteriorem Legis provisionem id una mox nunc decernatur, quod pro redemptionibus hujusmodi pactanda capitalia in statu plene securo servanda et quem provenit red. bonorum concernebat, ille capitalis redemptionalis interusurium percipiendum habeat; jus autem circa securitatem redemptionalis hujusmodi capitalis debite prospiciendi pro indole bonorum Consilio Regio Locumt., et respective Fisco regio, concernentibus item Familiis et Partibus salvum et integrum maneat. Hunc proinde in finem quemadmodum in sensu §-phi 6-i praecitatae Legis contractus hujusmodi omnem in casum ante effectuationem Consilio R. Locumt., et medio hujus altissimae inspectioni substernendi sunt, ita ad id, ut per eos etiam, quorum interest, de securitate redemptionalis summae tempesitive prospici valeat, contractus eosdem immediate post subsecutam ratificationem, coram generali Congregatione Comitatus publicari oporteat. Intuitu provisionum in subsequis §-is propositarum, nihil quidem observandum occurrere. De benigna proinde summe fatam Suae Maj. Sac. mente reliquum esse, ut Domini SS. et OO. projectum Articuli praemissis cohaerenter, utraque, tam hungarica, quam latina lingua adpromtent, subin via consvetae Concertationis mox pertractandum. Quibus in reliquo etc.

Az april. 24kai elegy ülésből köv. felírások köldettek szokott módon Ő cs. 's ap. kir. Felségéhez: I. A' zsidók polgárosítása tárgyában, lásd Jelenkor 29

számát. II. A magyar színház tárgyában, lásd Jelenkorunk 31 számát. III. A Bibitsné-fele alapítvány tárgyában. Fels. 'sa't. Született Tonján Margit, néhai Bibits Jakab kir. tan. és Arad vmegye alispánjának özvegye, még 1775ben az ifjúság nevelésére nevezetes alapítványt tevén 's ezen alapítvány Arad megyében keblezett Szent-Anna mezővárosban felállítván, nemcsak az alapítvány rendelete szerint Arad vármegye által kezeltetett, sőt az alapítólevél 3dik pontja szerint az ifjak kinevezési joga is ezen megyét kirekesztőleg illette, míg II. József császár idejében minden alapítvány egybevonatván, nemcsak a Szent-Annán levő convictus megszűnt, de az alapítvány kezelési jogától Arad vgye meg is fosztatott, innen eredő sérelme orvoslását Aradmegye még 1802ben országgyűlésen szorgalmazván, igaz ugyan, hogy ezen convictus 1806ban az alapító rendelete szerint nem ugyan Szent-Annán, de Nagy-Váradon felállított 's az alapítvány értelmében a kinevezési jog Arad vgyének visszaadott: de csak nem sokára Nagy-Váradon is 1813ban ezen convictus megszüntetett 's csak 10 vagy 12 ifju, egyenkint 200 forintban részesítették, ez alapítvány jótékonyágából. Ugyanazert 1825[7]ki országgyűlésen ez alapítvány iránt Aradmegye a sérelmet megújítva előadta, hogy noha az említett alapítvány tőkéjéből még mintegy 200 ezer forintra hágó tőke maradt, belőle mégis nem több, mint esztendőnkint 10—12 ifju részesítetik, továbbá hogy az időközben letett tőkepénzek a kir. kincstárnak 2 és fél kamatra kölcsön adtak, azt kérvén; habár a Szent-Annán convictus helyreállítására ideig őrige elhalasztatnék is, a tőkepénz minden esetre hasznosabban kezeltessék 's kamatiból annyi ifju részesíttessék, mennyit részesíteni az alapítvány ereje megbir. Végre, hogy a Felsője főügyelési jogainak épségben tartása mellett, az alapítványi számadások, észrevételeinek előadhatása végett vele közöltessenek. E' sérelme Aradmegyének az 1827ik évi mart. 27kén kelt leirat mellett 49ik szám alatt az ország Rendei által felterjesztetvén, ugyanazon évi jun. 21én költ k. kir. válaszbán az foglaltatik: hogy Aradmegyével az említett alapítványhoz tartozó tőkepénzek kimutatása még 1823ban közöltetett, 's miután minden kamat az alapítóné rendeletének értelme szerint Aradmegye által nevezetn szokott ifjak fölségelésére fordított, semmi szükség nem fogoz fen, hogy az alapítványt érdeklő, egyébiránt is rendszeren folytatott számadások Aradmegyével észrevételeinek előadhatása végett közöltessenek. Ez ellenére 1830 és 1832 6 országgyűlésekben Aradmegye fentebbi sérelmeit újabban sürgetvén, bővebben előadta: hogy a Htó-Tanács ez alapítvány kezelést egyenesen magához vonván, nemcsak az alapítóné 2dik pontban foglalt abbeli rendelkezése, hogy az alapítvány jóvoltából annyi ifju részesíttessék, hanyat annak kamatja megbir, nem teljesítetik; mert bátor még 1830ban Aradmegyével közölt kimutatás szerint már 1822ben ez alapítvány tőkéje 300,000 frt sokkal felülhalada, még is 8—9 ifjunál esztendőnkint több annak jóvoltában nem részesítették, továbbá hogy a fundacionális tőkepénzek nemcsak leszállításnak vétettek ki, hanem nagyobb részben a kincstárnak adatván kölcsön, 1804ik évről 107,000 forint 39 kr veszteség okoztatott, végre hogy azon kimutatásoknak, melyek Aradmegyével közölve voltak, egymással ellenkezőségeiből a számadások rendetlen vitelére is következtést méltán huzhatni, 's azért azt kívánta: 1. Hogy az alapítvány jóvoltából annyi ifju részesíttessék, hanyat az alapítóke kamatja a mellett, hogy annak egy része a tőke gyarapítására fordítatik, megbir. 2. A Htó-Tanács mind múlt, mind jövő számadásnak és kimutató lajstromnak esztendőnkinti közlésére szoríttassék. 3. Aradmegye e' kormányzasi igazától meg ne fosztassék. 4. Jövedelme a kincstárnak hacsak 6 per centet nem fizet, pénz ne adassék. E' sérelme az 1836. május 28kán költ felírás mellett Hdik osztálybeli 3dik szám alatt a felségének utolag felterjesztvén, a most folyó évi jan. 4dik napján érkezett k. kir. válasz által, bátor ugyan Aradmegye elismeri azt, hogy 1839ben a convictus újra ugyan nem Szent-Annán, hanem Nagy-Váradon állított fel, sőt az ifjak száma 16al megszorított, de azon nehézségek, melyeket Aradmegye a közelebbi múlt országgyűlésről az alapítvány kezelése iránt előadott, legkevésbbé sem enyésztek el, sőt a k. kir. válaszbán az 1827ki jun. 21kén költ k. válasza hivatkozás által Aradmegyétől ez alapítvány kezelése iránt az alapítóné végrendelete szerint illető kezelési jog újra is megtagadtatott. Meg vagyunk győződve, hogy a közalapítványok kezelési föl azon pénzeknek, melyek nagylelkű hazafiak által közjó-elmozdításra közigazgatási felügyelés alá bizattak, épségben tartásáról a l. h. t. legtovább kétséget is eltávoztatni mindennek felett szükséges, valamint egy részről gyanút táplálni a' nm Htó-Tanács kezelése ellen legkevésbbé sem akarunk; ugy más részről nem tagadhatjuk, hogy azok, kik Aradmegye által e' nevezetes, az 1827ki 24ik tezik által országosan is biztosított alapítvány iránt előadottak, figyelmünket nagy mértékben fölgerjesztették annyira, hogy kötelességünknek ismerjük, e' tárgyat újra cs. kir. Felsője elibe felterjeszteni, 's megújítani mind azon kérést, melyek az 1836ik évi mart. 28kán felterjesztett felírásban kifejeztettek. Kik egyébiránt 's a t.

Lendvay né jutalomjátékaul hétfőn, f. hó 11kén, először adatik pesti magyar színpadunkon: „Savage Richard“ szomorujáték 5 felv., írta Gutzkow Károly, fordítá Lukács Lajos. (Megjelent Nagy Ignác „Színműtára“ Vlik füzetében, ára 40pgo kr.) Ez este Lendvay hosszú távollét után először lesz ismét szerencsés színpadunkon föllépni. A jutalmazandó jeles művész közkedvessége, az adandó jeles színmű, mely valamennyi künőbb német színpadon legnagyobb tetszéssel ismételtetik, és a' nem kevésbbé kedvelt Lendvay első föllépése, minden esetre olly három körülmény, hogy valamint a' két városi közönség valódi élvezetdús estét, ugy a' jutalmazandó művész érdemeihez és buzgalmaához illő sikert reménylhet. —

Több jeles művész ígérete biztos reményt gerjesztvén hogy a' pesti művészeti egyesületnek f. év' juniusában tartandó első kiállítása fényes 's minden várokozást felülmuló leend, nemkülönbén a' minden egyes tagnak járó egyesületi díjlapul egy már kész, remek metszetű acéltábla, melynek egyes lenyomata műértők ítélete szerint egy egy részvény árával felérő Lecsü, megszerezetvén, nehogy az olly szép jövedélvél biztató intézést részvétlenség miatt már bölcsőjében elfojtassék, az igazgató választmány ezennel felszólítja az egyesületnek fizetéseikkel elmaradt tagjait, hogy részvényeiket legkésőbb medard vásárig Pestre, Grimm Vincze műáros és pénztárnok úrhoz (Dorottyautca Vogelház) küldeni vagy azonillető uraknak, kiknek íveire aláírtak, lefizetni ne terheltesse, mire folyó számmal megjelelt 's megveendő képek kijátszásában sorsjegyek gyanánt is szolgáló részvényjegyeiket 's mindjárt a' kiállítás után a' mindegyiknek járó díjlap példányt is kézhez veendik. Költ Pesten május 4kén 1840. A' pesti művészeti egyesület igazgató választmánya.

(Szerb viszonyok és ármánykodások.) Török határszéli hírek szerint a' szerbiai ugynevezett honfiak nem fáradnak el hazájok tekintetét 's méltóságát mindinkább esökkenteni 's aláadni, 's ennek annyi áldozattal megnyert bármi korlátozott önállóságát tőkéletesen föladozni. Ez állítás újabb tanúsításul különösen azon körülmény emlitendő, miszerint a' nevezett

párt újabb időkben Obrenovics Milos fejedelmi családja örökségi jogát mindenkép megrendíteni törekszik Szerbiára nézve. Az 1830ki nagyuri öröklési parancsnál fogva ugyanis a' porta Milos hget szerbiai fejedelmül megismeri 's e' méltóságot családjában örökösnek nyilvánítja, a' fejedelemséget mindenkor az elsőszülöttre szállítandván. Miután azonban Milos hget elsőszülött fia, Milan hget, atyja lemondása után meghalt, a' nagyuri parancs pedig nem alapítva egyszersmind öröklést testvérről testvérré, tehát most azon okoskodást állítják föl, miszerint a' mostani fejedelem csupán a' porta kegyességéből bírja Szerbiát, de a' születési jog reá nézve tőkéletesen megszűnt, mennyiben az Szerbia jövedő bírását érdekelhetné. Ez álokoskodás igen erőtetett ugyan, de alkalmasint kész elfoglatásra lelend a' sztambuli divánban, mert a' porta igen sokat fogna nyerni általa. Azon milliók, kiket Szerbia és maga Milos is a' szerb fejedelem megalapítására költöttek, veszve lesznek ez esetben, 's az ország még különösen azon szerencsétlenségnek tűzend ki magát, miszerint a' török kormányzók vagy választott fejedelmek, használni akarván uralkodásuk rövid idejét, kizsebelendik az országot, hogy családokat hosszab időre boldogíthassák. Ámde a' pártszenvédelek nem ismerik az illy nézeteket. Mihály hget, mint látszik, legyőzően áll ellenszenvet, mit eleinte tanácsosi ellen mutatott 's jó egyetértésben áll velök. Egyébiránt Mihály hget a' szultántól „fonség“ címet nyert, mi egyenlő rangra emeli őt Moldva és Havasalföld fejedelmével. Milos hget nagyuri fermán következtében szabadságot kapott kedve szerint utazhatni minden országba, Szerbiát és a' szomszéd tartományokat kivéve, hova hihetőleg leginkább vágyott. —

Budapestre maj. 3kán délután érkezett I. Ferencz gözhajó utasai azon döböntő hírt hozák, hogy majus 1sőjén az orkánilag dühöngött szélvész alatt Baja mellett elvonultokkor Baját egész, füstgomolyokkal hullámzó, lángtengerben látták 's azóta fájdalom! onnan jött többrendű szerencsétlen szemtanu e' rémitő hírek szörnyedésig valósultát kétségtelessé rajzolja, miszerint t. i. a' Bajával kiközre szomszédos Istvánmegye faluban kiútván a' tűz, ez innen a' vihar ezer águ 's villám-roptú szárnyain egész Baját összevisszazacikázó parázsos esővaival és zsarátngos süzkeivel elborítá 's mit a' szerteduló lángorkán kavargó örvénye mentiben utjában ért, végesvéig elnyelé, elhamvasztá. 6 szentegyház, köz és uradalmi épületek, sőt ház, sok ember, tömérdek lak- és rakhely 's magtár élettartalmastul martalékaik lettek a' pusztító elemnek. Mondják 2180bul csupán mintegy 80 ház az erdőeske mellett, mint a' szél és tűz sodrán kívül eső, nem juta zsakmányul a' lángvésznek. Pár nap előtt Laczházát is elégettnek hírlik, május 2án pedig budamelletti Hidegkúton 40 's néhány ház lön tűzaldozattá 's az irtoztató fergeteg szinte Buda széleig röpítgeté hamuhodó házfedelei pernyéit. Püspök Ladány felől is tűzkárt rebesgetnek, mi bár megkudarczosulna! Illy enyészetben mily boldogak a' tűzkár-biztosokat más biztosítatlan kárvallott feleikhez képest, még sem keletkeznek tűz- 's egyéb kármentesítő intézetek az elemi csapások enyhítésére, pedig létesülhetne nálunk is kölcsönös elemi kárbiztosítóintézet minden megye minden hatóság keblében !!

Eperjes is jelesen megünneplé épen közgyűlésen levő Sárosmegye KK. és RLlivel kegy. fejedelmünk születésnapját fényes isteni tisztelt, mozsárdurrogás, polgári 's rendes katonai tisztelgés, első alispán Péchy Benjamin által 200zat jóval meghaladta vendékoszorúnak adott nagy lakoma 's hódoló és tisztelő áldomások között. Ünnepkoronául Eperjes városa fényesen kilavíttatott, több ablakon a' nap fejedelmi hóse iránt hódoló jeles magyar, latin és német feliratok látszának. A' gyűlés másod napján a' követi jelentések következtében adott pótlékutatisások érdekes pontjai ezek: a' népiskolákat illetőleg oda utasítottak a' követ urak, hogy azokat, mi a' honi nyelv virágzása fő rugóit indítványba hozván, azok létesítésére 600ezer országosan fizetendő pftot olly móddal ajánljanak, hogy ha talán szükséges leendne, készek e' megyei RLldei még az ajánlott summán felül is e' szent cél-elérésre egész buzgósággal járulni, a' nenzeti színháznak pedig, mint a' honi nyelv előmozdítása segédeszközének létesítésére 400 ezer pftot ajánl. 2) A' váltót. könyvi cikkek tárgyában érkezett k. k. leiratban teljesen megnyugosznak, különösen hálás köszönettel vették ő cs. kir. Fels. azon kegy. rendelkezést, miszerint az első bíróságú váltótársékek egyike helyéül az e' megyében keblezett sz. k. Eperjes várost kijelölni méltóztatott, mely, a' helybeli növekedő kereskedési iparra 's minden rendű vidéki lakos jobb letére szép reményekkel biztató kegyes intézkedésért hódoló köszönetjököt alázatós felírás által is felterjesztetni meghatározták. 3.) Az országgyűlés befejezése iránt érkezett k. k. leirat tárgyában utasításul adatik, hogy azon váraflan esetben, ha az 1790: 13. tezik ellenére a' még hátralevő országos sérelmek az országgyűlés berekesztésére megszabott rövid határidő miatt orvoslatlanul maradának: a' Felsőjehez egy alázatos felírás olly móddal leendő szerkesztését indítványozzák a' követ urak, hogy a' felhozott netalan fájdalom esetben a' nemzet a' legközelebb tartandó országgyűlést nem mint újat, hanem csak mint e' mostani félbenschakasztottnak folytatását tekintendi. —

Szabaditékos Gyöngyös városában a' k. k. kiváltság erejénél fogva tartatni szokott városi tisztújító szék mult april 24kén 9tal déli 12. óraig egyes felkiállítás utján következőleg hajtatott végre: Bíró lett oszláni Kudelka Aloiz, főjegyző 's levéltárnok: ócsai Nagy János; tanácsnokok: ns. Csiba Antal, Hommer János, Plaskó József h. ügyész, Bóta Imre, Borbás János, Cselkó Mihály, Tarnóczy József, Bicsányszky Mihály, Rédey Ignác, ifj. Hajde Antal, Szánthó József, Csépan András, Rezucsek Ferencz és Gruber József; gyámátya Csathó Antal tanácsnoki ranggal; hadi számadó: Bognár János; házi és pusztai számadó: Balla János; szállásmester: Lendvay Gáspár; vásárbíró: Fabritzius Mihály. K. A.

Szombathely, april 24kén. Szabaditékos városunk ma tartá tisztújítását. Bold. eml. Kalina Ferencz beltanácsnok 1819iki alapítványának következtében t. ferenczi atyák egyházában megtörténvén a' szent lélek segédül hívása, egész polgárság összegyülekezett a' városházához. Tömve lön ennek nagy tereme nem dús, de a' földmívelést és mesterséget iparral kezelő — nem tulzó, de a' haladási pályán, repülés vagy mászás helyett, józanul előmenő — csinos, de tulságos fényűzéssel magát nem meztelenítő — engedelmes, de jogait hön szerető, hön védő férfiakkal 's kik Schenk Ferencz köztiszteltetben levő bíró urat, ámbár ez hivataláról már előbb nyilván

leköszönt' vala, miután ez ügyben a' tisztújítást megelőzte küldöttség által megkerestetett, összehangzó felkiáltás-jelentette közakarattal ezimzett tisztében nyolczadik évre is megerősíték. — Szép! — pénzen soha meg nem vásárolható-szép bizodalom!, melyet előljáró csak nemes jellemmel és tettekkel eszközölhet személye iránt. Főügyvéd: Czédler Imre, beltanácsnok. Alügyvéd: Peczely Ferencz; főjegyző: Pletnics János beltanácsnok; aljegyző: Turkovics János beltanácsn. és levéltárnok; tiszt. jegyző: Irlinger Károly, kultanácsnok. Beltanácsosak: Könczöl Ferencz, Nagy György h.ü., Petródy Károly, Szenczy Vince, Ritter József h.ü., Halász József tb. h.ü.; Hetey Antal tb. h.ü., Fridrich György h.ü. kebelünköl más hivatalra távozó, lemondván beltanácsnoki tisztéről helyébe választott: Taschler József; katonai pénztárnok: tiszt. beltanácsnok Szenczy Imre h.ü. Kismartonban a' hg. Eszterházy urad. fő kormány. titoknok a' a' magy. gazdasági egyesület tagja. Házipénztárnok: Horváth József; árvák atyja: Saly Boldizsár. Városi szegények pénztárának gondvis.: Zamber Ferencz; rendőrbiztos és katonaheszállító: Veissenbeck Károly; polg. kórházi felügyelő: Dezső József; hadnagy és kivilágítási pénztár-kezelő: Skényi János; téglavetés-felügyelő: Hutter Boldizsár; népszószóló: Szenczy Ferencz, Szele József, Kreutzer János, Györi Ferencz, Saly és Gutter; város-gazda: Reicher Károly, kultán. Kultánacs tagjaivá választottak: Zarka Sándor tb., Zsoldos Ferencz h.ü., Simon Antal, Kren János, Templ Ferencz, Czauner János, Kitzlinkstein Imre 's Antoch Ján. Irnokok: Horváth Imre 's Pichler Lajos. Ez szabadít. városunk tisztviselőinek névsora, miután kisebb városink többnyire önmaguk nesztelenségükben eltemetvék 's a' naptárokból alig érintvék. Ezen 4000 lakost számláló város polgársága, melynek 1606ikban magyar nyelven kezdett levéltáráról, szabadítékiról, polgári-kórházáról 's t. e. f. Társalkodónk bővebb ismertetést fog közleni, remény szerint ezután is elvéül teendő az összetartást 's egyetértést, mely míg ott, hol a' bal láb a' jobbra irigykedik 's ha egyik benu a' másik sem messze halad, keblében igazság, ember- és munka-szeretet mellett jólétnak józan haladásnak nemője. Legyen pedig mindenek felett Az, Ki nélkül a' legébrebb szem is sikeretlenül örködik, kiből e' város népe bizni tanult és szeret, a' béke, szeretet, egység és minden áldás szent istene virágoztatója!

Spanyolország.

(Új ministerség. Carlospárti armányok.) A' fölözött ministerség olly szerencsésen ujdontá meg magát, hogy a' kilépők minden tekintetben kipótolvák, az új pedig biztos többségre számolhat a' cortesben. Bel-ministerré ugyan is Armendariz lön, ki a' martz. 23diki cortesülésben nyíltan kimondá, mikép ő most már nem ismer más carlosiakat, mint azokat, kik még folyvást fegyverben állnak az alkotmányos kormány ellen. pénzügyministerré Samtillán, burgosi követ, kit még a' föllengődiek is talpig böcsületes embernek mondanak, 's ki tökéletesen képes megfelelni fontos hivatásának; tengerészet-ministerré Sotelo, kit már Montes de Oca volt elődje is mint legügyesb tengerészt ajánlott a' kormányzó királynénak. A' hadminister kinevezetése még függőben, mert előbb Espartero véleményét kívánják e' tekintetben hallani. — Bordeaux hírek szerint Elio elfogatása francia határszélén tetemesül átszegé ugyan az armánykodó carlospártiak merényit, de azért most is folyvást elkövetnek mindent a' szabadságban levők, hogy újra fölforgathassák a' esndet Spanyolország éjszaki tartományiban, 's mindenütt zendítő felszólításokat terjesztgetnek. Zabala ezredesi is elfogató Bayonneban a' francia hatóság, mert ki-sült, hogy ő volt az új zendülés vezéreül kitzúve. D. Luis infans nem szökhett Spanyolországba, mert a' francia határokon legnagyobb pontosságu az örködés, a' fiatal hg arczeirása pedig mindenütt köz-kézen forog. — Hareztéről semmi nevezetesb hír; tökéletes kitavaszulás után azonban erőteljes föllépést ígér Espartero. —

(Aliaga az alkotmányosak hatalmában. Cabrera fölszólítása.) April 20iki telegrafi sürgöny szerint Aliaga az alkotmányosak hatalmába jutott, kik az erősséggel egyszersmind nagy mennyiségű hadiszer, 4álgny és 260 fogoly birtokába jöttek. — Ebromelléki morai főhadiszállásáról fölszólítást intéze kóbor hadaihoz Cabrera, melyben panaszkodik, hogy iszonyu betegsége után, mely sir szélire juttatta őt, ismét új bajba hanyatlott vissza, mely folyton gátolja őt harezosinak személyes vezérletében; egyébiránt ő mind e' mellett is kész inkább meghalni övéi közt, mint futással szabadítani meg nyomoru életét. —

(Zabala fogva.) Legujabb spanyol határszéli hírek szerint a' bayonnei börtönből megszökött Zabala, carlospárti guerilla-vezér, april 20kán ismét kézre került: a' bayonnei hatóság azonnal szoros őrizet alá helyezé a' veszélyes rendezarót. — A' passagesi erősséget még folyvást elfoglalva tartják az angolok 's nem is igen mutatnak kedvet onnan távozásra. — Az új ministerség lehetőségig törekszik a' haza boldogulását eszközölni, de a' rend kívüli pénzhány miatt üdvös rendszabályinak nagyobb része siker nélkül marad. —

Anglia.

(Dease és Simpson az éjszaknyugati átmenetet fölfedezik. Elegy.) London, april 22ikén: „Az éjszaknyugati átmenet fölfedeztetése Dease és Simpson utazók által, csakugyan tökéletesen valósult. E' két vállalkozó férfi ugyanis mult évi jun. 22kén benszülöttekkel hajóra ültek a' rézbányafolyamon 's jul. 18kán Barron-fokhoz értek. Ennek szirtesucsáról a' jégtől egészen szabadon messze terjedő IVik György koronázási öblét áttekintvén, 27én nagy veszélyek közt körülhajózák a' Sándor-fokot. Aug. 12ikén iszonyu mennydörgést kelle kiállniok. 16kán Montreal-szigetre értek. Eddig mindnyájan nagy szükségét szenvedtek tüzelékben 's meleg ételben. Miután azonban minden kétségen túl volt már, miszerint Boothia az amerikai szárazfölddel Back nagy halfolyama felé nincs összekapcsolva, tehát elhatázzák, hogy nem fognak visszafordulni, mielőtt keleti oldalon is kipuhatolandhatná e' körülményt. A' kilátást elzáró sűrű köd este felé

szétoszlott 's világosan áttekintheték az egész festői szépségű partvidéket. Távol dél felé olly éles vonalokban mutatkozott Viktória foka, hogy azonnal könnyen megismérheték Back rajzából. A' legtávolabb látható szárazföldig hat óráig kellett evezniök, 's már aug. 17ke viradt, midőn a' különös alakzatu hegyre kapaszkodtak. 68, 3 éjszaki szélességben 's 91, 35 nyugati hosszban fekszik az. Egész aug. 19keig kellett ellenkező szelek miatt itten tartózkodni az utazóknak, és e' helyet Britannia fokának nevezék, ki' unőbb helyén pedig nagy kövekből 14 lábnyi magas oszlopot emeltek, 's melléje lepöcséltet üveget helyeztek vállolatjuk rajzával, azután Viktória királyné nevében algyüdörgés közt ünnepélyesen elfoglalák az egész partvidéket, és oct. 14kén szerencsésen visszaérkeztek Simpson erősségbe, Mackenzie folyam mellett. Három század óta keresék ez átmenetet a' hajózo nemzetek, különösen pedig a' moszkakormány semmi fáradságot 's költséget nem kímélt e' fontos következmény kieszközlésire. Annál nagyobb tehát most a' dicsőség Angliára nézve, hogy e' tekintetben is tanusitható elsőségét a' hullámok tág birodalmában. — Az udvar Windsor palotában tartózkodtat számos ünnepély 's mulatság tünteté ki husvétkor. Az ünnep másod-napján ugyanis rendkívüli pompával ment véghez a' szokott szarvas-üzés az ascoti gyepen, hol évenként a' nagyhirű löversenyt tartják. E' szarvast az egész udvar jelenlétiben számtalan ember 's kutya üz, és végre a' Temze tulpartján fogák el a' kifaradt gímállatot, miután a' széles folyamon átuszott. Albert hg is munkás részt vön e' vadászásban, de nem igen jól tünteté ki magát, mert lováról lebukott; kárt nem szenvedett ugyan; de az angolok már most vállvonitva mondogatják, hogy testvére jobban tud lovagolni. — Guernsey sziget minden erősségit védállapotba helyezik, miből némelyek már háborut akarnak jósolgatni. — A' darab ideig pihent keleti ügyre nézve ismét élénkebbülni kezdnek az alkudozások. Nuri effendi, a' török meghatalmazott, ezental szinte részt vend a' tanácskozásokban, milényegileg változtatja a' porta helyzetét, mert ezáltal nemcsak mint kiegészítő része ismértetik meg az európai nagy szövetségnek, hanem egyszersmind kedvező alkalom nyílik előtte minden hatalom tulajdonképi véleményét megtudhatni, mert e' tanácskozásokban lehetőségig nyíltan szoktak beszélni az illető követek. Nuri eff. körlevelet intézett a' tanács tagjaihoz, melyben élénk színekkel főtá a' keleti kérdés tulajdonképi viszonyait, és az eddig történt tanácskozások valódi sikerét, egyszersmind alaposan megmutatni törekedvén, miszerint csupán Szyria visszaadása alapíthatja még maradandón a' szultán hatalmát Poroszország Ausztria, Russzia és Palmerston olly hangon válaszoltak e' köriratra, hogy Nuri eff. teljes joggal olly végegyezkedést várhat, mely minden lényegesb pontra nézve meg fog felelni a' porta várakozásinak. Guizot csupán vételét bizonyítá e' köriratnak. —

(A' királynét viselőnek hírlík. O'Connell Irlandban.) Azon többször rebesgetett hír, miszerint a' királyné koronaörökösével vizsgáltandja meg Angliát, valósulni látszik; Clark orvos tr ugyanis Windsor kastélyban igen gyakran megfordul, 's rejtélyes mosollyal sugdálja ismerősinek, hogy a' kir. palotában ez uttal nem fognak táncvizalmakat adni, mivel a' királynénak most minden erősb testmozgástul tartózkodni kell. — O'Connell, ki jelenleg Dublinban tartózkodik, nyilvános gyüleken 's levelekben fáradatlan munkásságot fejt ki. Legujabb terve „irlandi nemzeti egyesületet fölláítani tökéletes igazság-eszközésre Irlandnak, vagy unio-fölbontásra.“ E' társulat alapeszméi így hangzanak: 1) Hódolat és rendíthetlen hűség legkegyelme-szeretett urnónk, Viktória királyné 's örökösei és utódjai iránt. 2) Tartózkodás minden erőszaktól 's minden olly tettől, mely törvényekkel 's az örök isten parancsival ellenkezik. 3) Egyetlen eszközül nyugalmas, törvényes, alkotmányoszerű egyesülése minden osztálynak, felekezetnek 's egyházkerületnek a' közvélemény paizsa alatt fog használtatni, törvényes czélra törekvés biztosítása mellett. 4) Kirekesztése minden vallás miatti különbségnek 's tökéletes helyreállítása a' lélekisméret-szabadságnak, egyszersmind minden vallási felekezet törvény előtt egyenlővé tétele. A' társulat ezeket fogja kívánni: 1) Az irlandi egyház-jövedelem szegények gyamolittására, közoktatás segítésire 's egyéb jó célok előmozdítására fordíttassék. 2) Az elromlott vakbuzgó városi testületek javíttassanak meg, ugy, mikép az Angliában és Skótziaiban történt. 3) A' választási törvény tételessé egyenlővé az angollal. 4) Az irlandi megyeképviselek szaporíttassanak, valamint 5) általánosan az alsóházi képviselek is, hogy Irland e' tekintetben szinte egyenlőségre jusson Angliával és Skótziaival. O'Connell munkássága napról napra növekszik, ambar már évek óta minden pillanatban várják, hogy kifáradand és kényelmesebben üzend hazája boldogítására czélzó buzgó törekvésit. —

Franciaország.

(Anglia francia közbenjárást fogad el a' nápolyi ügyben. Elegy.) Hivatalos hírek szerint az angol kormány teljes készséggel fogadja el Franciaország közbejárását a' nápolyi ügyben 's ünnepélyesen ígérte, hogy az alkudozások megkezdése után 's folytatása közben minden ellenségeskedést tökéletesen megszüntetend. Toulonul azonnal gőzös indult Nápolyba e' fontos hirrel, egyszersmind ajánlást vivén a' nápolyi udvarnak az angol-francia határozathoz járulásra. — A' követkamrában a' kamatváltoztatás iránti indítványt vitatják. — A' National szerint Cormenin nemzeti meg-tiszteltetésire annyi pénzmennyiség gyűlt össze, hogy az emlékpénzen kívül még valamely jötekyon alapítványt is létesíthet az aláírásra ügyelő választmány, mely most azt vitatja: mikép lehetne legillőbben kimetszetni Nemours hg évpenze megtagadtatását, hogy maradandó emlékül szolgálhasson. —

(Kamatülések. Cormenin-alapítvány. Elegy.) Az april 23iki követkamra ülésben végre befejezék a' kamatváltoztatás vitatását, és az ez iránti törvényt 20S szózáttal 162 elfogadják. Az egész tulajdonképi csak annyiból áll, hogy az ország hitelezőji mintegy 10 pctet fognak követelésikből veszteni, a' kormány pedig évenként 10 milliót takarítand meg. A' vég-

képi visszafizetés sorozatok szerint történend. A páirkamra kétségkül e fogadandja e törvényt, a hitelezők pedig örömet megnyugszanak a 4 pctes kamatban, mert többet nagyobb bátorság mellett nem igen kaphatnak, bárhova helyezték is pénzüket. — Cormenin oly határozottan ellenze minden költséges megtiszteltetést, hogy a választmány végre kénytelen lön határozni, mikép a sajtó általa eszközölt fényes diadalát csupán egyszerű olesó érc emlékpénzzel örökítendő, a fönmaradandó pénzmenyiségből pedig 5 szegény lyány fejénként 1200 frankot nászpenzül, 200 frankot kiházásításra és 100 frankot tőpénzre kapand, melly végre maga Cormenin 500 frankot sziveskedett ajándékozni. — A kormány telegrafi sürgöny által tudatá ugyan Nápolyal, hogy az angol ministerség már elfogadá közbejárulási ajánlatát a kényben; de az ellenségeskedést alkalmasint nem volt már képes egészen megelőzni. Egyébkint rebesgetik, miszerint az angol kormány csak azon föltét alatt nyilatkozik hajlónak a francia közbenjárás elfogadására, ha a nápolyi király még az alkudozások megnyitla előtt felszólíttatnék egyedárusi szerződésiről lemondásra. — Három sorhajó és gőzös parancsot kapott Oran helyett rögtön Nápoly felé vitorlázásra: Rosamel hajóvezér egyszersmind föl van hatalmazva e kis csapatot szükség esetén Lalande hajóhadából szaporíthatni. —

Olaszország

Nápoly, márt. 27. Folyvást minden a kényvedárusással bajlakodik. Nem tagadhatni, mikép a kormány kinos helyzetben van, mivel egyfelől a kereskedőházzal kötött szerződés tartja kezét kötve, más felől az angol kormány igyekezik jogát akármikép állóvá tenni az 1816iki szerződés 5ik czikke értelmében. A czikk köv. hangzik: „britt alattvalónak teljes joga leend a két szicíliai királyságban raktárok tartani s vagyónarú adás, ajándékozás, csere, végrendelet által s mindenkép szabadon, minden akadályozás nélkül rendelkezni.“ Ezen alapítja Temple, udvara megbizta szerint, sérelmeit, s azok orvosoltatását a britt kormány szükség esetében fegyverrel is t. i. ostromzárral kész eszközölni. Az angol kereskedés töménytelen veszít az egyedáruság miatt. Anglia kereskedését még mindig hathatósan ótalmazta, s a kormány, volt legyen az tory vagy whig, sohasem merte a kereskedői kar alapos panaszt füle mellett elbocsátani, s a segélyt megtagadni. Biztosan várhatni azért, hogy Palmerston l. sem engedend. Kár, hogy a király Cassaro hg. okos tanácsára nem hallgatott. Azonban a sereg Szieziába küldetése, s a partok erősítettése daczára is nyílt ellenségeskedésre a dolog nehezen kerül; legalább itt minden józan eszű azt hiszi. E dolognak kormányunk engedékenysége alkalmasint véget vet s nagy áldozattal vásároljuk azt meg, mit kevéssel ezelőtt jó szerivel elérhettünk volna. Egyébiránt e kérdés még nincs eldöntve s a tegnap szállongott hír, miszerint egy idegen követ sikerrel járult közbe, alaptalan. — Apr. 14. Tegnapelőtt egy angol gőzös sürgönnyt hozott az itteni angol követnek, mintán az végnyilatkozványát benyújtotta a királynak, ki a föltéteket azon záradékkal fogadta el, hogy fölségjogait csorbíttatni nem enged; de a követ semmi oly záradékról nem akar hallani, mi a kérdés végelöntését gátolhatná. Az angol hajóhadról semmi bizonyost nem tudhatni, azonban ugy látszik, Anglia erőszakos szabályhoz akar nyulni, mivel az angol consul új körlevelet bocsátott az angol hajós-kapitányokhoz, miszerint a kikötőt hajókkal, bármi költségbe kerüljön is, minél hamarébb hagyják el. — Legújabb hír szerint a sürgöny vétele után elvitorlázási parancsot adott Stopford adm. a hadi hajóknak, s egy gőzhajót azon meghagyással küldött Vurlába, hogy az ottlevő hajócsapat Malta előtt egyesüljön a hadi hajókkal: Hydra gőzös pedig Nápolyba Temple végutasítására ment. Ennek megérkezése után tüstint felszólítja az angol rendkívüli követ a királyt: törölné el 1816ra alatt az 1816iki szerződést sértő kötelezvényt s ismerné meg a kárpótlás jogosságát. A király köv. válaszolt: „Az 1816iki szerződést nem sérti nyilván a kénykereskedési kötelezvény. Inkább sokat nyertek általa a britt alattvalók, mint kárt vallottak. Isten és jog részemen áll, s én nagyobb bizalmat helyezek a jog erejében, mint az erő jogában.“ A diplomatai test közbenjárult a királynál, de hijában s Hydra gőzös azon parancsossal ment vissza Maltába: az admiral vesse ostromzár alá a nápolyi és palermoi kikötőt, s minden nápolyi lobogó alatt járó hajót fogjon el. — Apr. 16. Az angol consul parancsa következtében, miszerint minden hajós kapitány minél hamarébb hagyja el hajóstul a nápolyi kikötőt, a kormány azon rendeletet bocsátá ki, mikép minden hajó, hogy legkisebb idővesztés sem legyen, kirekesztőleg csak az angol hajók kiürítésével foglalkodjék. 14kén Bellerophon sorhajó egy hadi gőzössel köszöntő lövés nélkül vete horgonyt föl algyulövésnyre a várostul, de tisztjei azért partra szálltak. — Florencei levél szerint ott nagy figyelmet gerjeszt egy pör, melly 1831ben kezdetett s most végéhez közelget. Midőn a francziák Algirt bevették, a dey drágaköves ládácskáját volt-ministere felvigyázása alatt B. livornoi kereskedőre bizá. B. s czinkostársi nem bírtak a kísértetnek ellenállni; hasonló nagyságu s nehézségű ládácskát csináltattak, mellyel amazt fölcserelelték. A hajós kapitány is egyetértett B. vel. Az igazi láda elsikkasztását csak hamar észrevehék s panaszt tőnek a toszkánai hatóság előtt. A dey hatóság felszólalása s terhelő gyanu következtében fogságra veték a kereskedőt. De a hajóskapitány, ki e dologban felvilágosítást adhatott volna, Livornóban meggyilkoltatott. Feszülten várják e pör kimenetelét. — Apr. Skán a szardíniai követ ajánla közbenjárását a kénykérdés ügyében. Mind két félnek kölcsönös engedékenységet javasolt, a királynak a kény-kötelezvény megszüntetésit, Angliának pedig azt, hogy a kereskedők részire követelt kárpótlást egy harmadik hatalom bírósága alá bocsássa. Temple elfogadta e javaslatot, a király pedig hogy félénknek ne tartsák, megmarad előbbi szándokában. A tisztviselők is szentnek, visszahuzhatlannak mondák a kötelezvényt, ezért a király tudatá a szardíniai követtel, mikép jövőndőben ne sziveskedjék közbejárulását ajánlani a kénykérdés ügyében. —

A király mint mondják azért nem akarja a kénykötelezvényt megszüntetni, mivel a francia kereskedő háznak adandó kárpótlás terhét a kényestárnak kellene viselni, s fölemésztné azon maradványt, melly eddig abbul a király erszényibe folyt. —

Oroszország

Lengyelhatár, apr. 14. Hiteles tudósításunk érkezett Perovsky táb. khivai hadszállítványáról megezáfoló a német s francia lapok azon állítását, miszerint e vállalat egészen dugába dőlt. Igaz hogy a moszka seregnek retentő inséggel kelle küzdenie, mivel a hideg 30° is meghaladt s a földet Emba és Akbulak közt ölnyi hó borította; de azért a vállalatul koránsem tettek le, s azon hír, miszerint Perovszky táb. osztálya romjaival Orenburg felé siet, egészen alaptalan. Igaz, hogy kétezer teve elhullott, de ember kevés vészett el, és a sereg, mihelyt enyhül az idő, újra megindul, hogy a mocsáros helyen még fagyfelolvasás előtt átjasson, minél több nehézséggel már nem is kell küzdenie, mert az ellenség megtámadását számba sem veszik. A hideg január végén és febr. első felében főpontján vala; de inkább a szakadatlanul dühöngő fergeteg gatlá az előnyomulást s kényté Perovszky tábornokot az embai megerősített ponthoz viszatérni, hol elég tűzifa levén tanácsosb volt az idő langyulását s új igavonó barmok érkezését várni. Hihetőleg e vállalat nem sokára czélt érend, mit Russziának minden áron eszközölni kell, ha erkölcsi befolyását keleten nem akarja csökkenteni. Rebesgetik azt is, mikép az ismeretes Fähschi schweizi táb. ki oly vitézül viselte magát Kaukaz hegylakosi ellen, s most a perzsa határon örködik, utasítást kapott, miszerint szükség esetén Perovszkyhoz esatlakozzék.

Törökország

Alexandria, apr. 6. Hodges angol consul kormány nevében fölszólítja M. Alit, mikép a török hajóhadat küldje vissza Konstantinápolyba, egy uttal kijelentvén, hogy ő mindent, ki a török hajóhadul távoznia akar, pártolni fog s angol ótalom alá veend s ezt tudatá a hajóhad legénységivel is. Ali pedig kereken kijelenté, hogy ő mindent, akár tiszt, akár matróz legyen, ha a török hajóhadul engedelem nélkül el mer távoznia, hadi törvényszék elibe állíttat és agyon lövet. Ezen nyilatkozata Alinak heves vitára nyujta okot, melly közben Hodges tudára adá, mikép az alkirályt Anglia csak rendes török basának nézi, míg függetlenné nem tétetik, ez pedig nem oly hamar lesz; ezenkívül arrul is meggyőződhetik, hogy Anglia sohasem egyezik meg Sziria átengedésiben s Ali még szerencsésnek mondhatja magát, ha Egyiptust kezei közt hagyják. Tudatá a lá továbbá, mikép Anglia a jóniai szigeteken letartóztatá az Egyiptusba törékvő albániakat, mivel azt nem türheti, hogy Ali seregét a porta költségén s alattvalóival szaporítsa. A basa erre azt a lá válaszul: 20 ezer albáni van szolgálalomban, de ha akarom, hogy még 40 ezer legyen, Anglia minden hatalmával sem áll ellent; én magam is albániai fi vagyok. Ezután más dolog jött szóba, például hogy a basa Mingreliában bujtogat, mire ez indultosan válaszolá: egész Törökország markomban van, a mint és mikor tetszik fölláztatom. Hodges kéré a basát, ne haragunnék. „Ön kérdései és szemrehányási haragra lobbantának engem, de hagyjuk a vitát.“ Ezzel elhagyá Hodges ezredest s a volt-kapudán basát Achmetet, miután Musztafa basát azon hivatalbul letette, ismét kapudán basává nevezé mind az egyiptusi, mind a török hajóhad fölött. Ez itt rendkívüli hatást tesz, és sokan Khosrev b. ármánykodásinak tulajdonítják, ki Pontois tanácsára, miszerint egymás közt, minden idegen befolyás nélkül végeznek el a dolgot, bizodalmas levelezést kezdé Alival, mellynek rendiben kijelenté nézeteit a békekötés iránt azon hozzáadással, miszerint a hatalmak tulajdon hasznukért huzzák halasztják ennyire a dolgot. Ali bizván Khosrev őszinteségiben szinte bizodalmasan nyilatkozott, de ez alig várta hogy azzal az angol s orosz követhöz futhasson, min Ali szertelen megbosszankodott. — A török hajókon a kedvetlenség mindinkább növekszik, minek legkiáltóbb jele az, hogy minap a szárazföldi török csapat ezredese, egy sorhajó kapitányával és 79 matrózzal egy orosz hajón elszökött. Fölfedezett összeesküvésről is beszélnek, melly szerint a törökök egy éjjel Karamaniába akartak vitorlázni. A török és arab ugy van együtt mint eb a maeskával s a 2 hajóhadat teljesen egyesíteni épen azért sohasem merték. — Cochelet francia consul nem helyeslé a kapudán b. kineveztetését, de Ali azt mondá, hogy ő nagy játékba vágott, s azért el van szánva azt egészen eljátszani. — Ali folyvást roppant készüléteket teszen, de mint mondják, komoly föllépéssel engedélyre lehetne birni. — A török hajóhad tisztjei szeretnének Sztambulba visszamenni. Eddigélé azt hívék, mikép Ali csak a hajókat akarja megtartani magánál, s a legénységet nem bánja ha Sztambulba viszatér is; de már most tudják, hányat ütött az óra. — M. Ali új kapudán basája kemény törvényt tartott az összeesküvésben részt vett fő s altisztek felett, az elsőbkek közül 15öt közlegénynek csapatott, az utóbbiak közül pedig néhány 3—400 páczt kapott. — DeliBeki bey az egyiptusi lovasság feje Konstantinápolyba megérkezett s mint mondja, inkább akar törvénytörő urának szolgálni, mint az alkirály törvénytelen törékvéseit előmozdítani, de Sztambulban nem sokat bíznak az egyiptusi szökevényhez. — Ahmed b. is viszatérkezett egyiptusi utjából Stambulba s panaszokodik az alkirály részéről történt rosz fogadtatáson. Ali annyira kimutatá megvetését a porta iránt, hogy Ahmedet, nem tudván részire megnyerni, erővel Alexandriában akarta letartóztatni s e szándékarul csak a francia és ausztriai consul közbejárulta után tett le. — Pontois tanácsára Rezsíd b. le akar hivatalarul mondani, ha a hatalmak nem siettetik a keleti kérdés eligazíttatását. —

Gabonaár: Pest, máj. 5dikén: Tiszta buza: 180, 165; 155; — Kétszeres 138, —, —; — Rozs 126, 124, —, —; Arpa 100, 97, 92, —; Zab 78, 74, 72, —; Köles —, —, —; — Köles-kasa —, —, —; — Kukorica 135, 122, 130; — pesti m. v. garas.